

Cephalanthus (Hlavoš)

synonyma: *Acrodryon*, *Axolus*, *Eresimus*

čeleď: Rubiaceae

Pochází z východu USA a Kanady, další druhy rostou i v jiných částí Ameriky, Afriky a Asie v podobě keřů nebo malých stromů. Jedná se o opadavé nebo i stálezelené keře nebo nižší i velké stromy. Dorůstají výšky 5 - 15m. Povrch může být ochlupený. Listy jsou jednoduché, vstřícné nebo vyrůstají v přeslenech po 3 - 4ks. Řapíky jsou krátké, stejně tak palisty. Květy jsou malé, úzce trubkovité, 4četné, seskupené do kulovitých hlávek v barvě bílé nebo nažloutlé.

Vyhovuje mu vlhká hlinitopísčítá půda a plné slunce.

Množí se semeny nebo zelenými řízký.

Cephalanthus angustifolius

synonyma: *Acrodryon angustifolius*, *Axolus angustifolius*, *C. stellatus*, *Eresimus stellatus*, *Nauclea stellata*

oblasti: Laos, Vietnam

Roste v Laosu a Vietnamu.

Cephalanthus glabratus

synonyma: *Buddleia glabrata*, *Buddleja glabrata*

oblasti: Jižní Amerika

Pochází z Jižní Ameriky.

Cephalanthus natalensis

oblasti: J Afrika

Pochází z jižní Afriky. Jedná se o šplhavé keře nebo nižší stromy až liány. Dorůstají délky 4 - 8m. Borka je šedá až nahnědlá a hladká. Větve mají lenticely. Řapíky mají délku do 5mm. Palisty jsou nitkovité. Vstřícné listy jsou vejčité s úzkou špičkou, zúženou bází, okraje jsou podvinuté, horní strana je lesklá a tmavězelená, spodní bledší, délka dosahuje až 5cm, šířka 2,5cm a žilnatina je červená. Kvete oboupohlavnými zelenobílými, růžovočervenými nebo čistě bílými květy o délce 3mm seskupenými do husté kulaté hlávky s průměrem 3cm a se 2 - 3cm stopkou. Plodem je malá tobolka bílé, načervenalé nebo zelená barvy v asi 2cm hlávce.

Cephalanthus occidentalis (Hlavoš západní)

synonyma: *C. acuminatus*, *C. angustifolius*, *C. berlandieri*, *C. hansenii*, *C. obtusifolius*, *C. occidentalis* f. *angustifolia*, *C. occidentalis* f. *lanceolatus*, *C. occidentalis* subsp. *californicus*, *C.*

occidentalis var. brachypodus, C. occidentalis var. californicus, C. occidentalis var. macrophyllus, C. occidentalis var. obtusifolius, C. occidentalis var. pubescens, C. oppositifolius, C. pubescens

oblasti: Alabama, Arizona, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, J Mexiko, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Patří mezi opadavé rozkladité keře nebo nízké stromy. Dorůstá výšky 1 - 2 (i 7)m. Mladé větve jsou holé a lesklé. Palisty mají délku 2 - 4mm a mají trojúhelníkovitý tvar se špičkou. Řapíky mají délku 0,6 - 2cm. Listy jsou vstřícné nebo v přeslenech 3ks, mají podlouhlý nebo kopinatý či vejčitý tvar s krátkou špičkou, báze je srdčitá až špičatá, horní strana leskle zelená, téměř holá, spodní může být i hustě ochlupená, délka 6 - 18cm a šířka 4 - 10cm. Kvete v hustém hlávkovitém květenství o průměru 2 - 3 (i 3,5)cm v barvě žlutozelené nebo žlutobílé na 3 - 6cm stopce. Plodem je 4 - 8mm tobolka. Existují vnitrodruhové taxony:

- f. angustifolia - dlouze kopinaté listy délky 6 - 8cm a šířky 1,5 - 2cm seskupené do 3četných přeslenů
- var. occidentalis/var. pubescens - od Nového Skotska po Minnesotu, Floridu a východní Texas
- var. californicus - jihozápad Severní Ameriky po Texas a jižní Mexiko
- 'Keystone' - výška 1,8 - 2,4m; bílé květy
- var. pubescens - Indiana až Texas; spodní strana mladých listů a mladé větve plstnaté; listy podlouhlé až vejčitě kopinaté, dlouhé do 16cm; choulostivější
- 'Sputnik' - výška 2,4 - 3,6; lesklé listy; větší narůžovělé květy kvetoucí dlouhou dobu

Vyhovuje mu vlhká hlinitopísčítá půda, může být i mírně kyselá a plné slunce. Je zimovzdorný.

Cephalanthus salicifolius

synonyma: C. occidentalis subsp. salicifolius, C. occidentalis var. salicifolius, C. peroblongus

oblasti: Guatemala, Honduras, Střední Mexiko, Texas

Pochází z oblasti od Texasu po jižní část středního Mexika a samostatná populace je Hondurasu. Roste v podobě keře nebo nízkého stromu. Dorůstá výšky 2,4 - 5,5m a šířky 1,2 - 3m. Listy jsou vstřícné nebo seskupené do 3četných přeslenů, jsou čárkovitěkopinaté až úzce podlouhlé se špičkou, báze je také špičatá nebo i zaoblená, dorůstají délky 4,5 - 12cm, šířky 1 - 2,5cm. Kvete bílými květy se stopkami délky 2 - 4cm. Jsou seskupené do kulovité hlávky o průměru 2 - 3cm. Koruna je dlouhá 6 - 8mm. Plodem je hnědý oříšek.

Cephalanthus tetrandra

synonyma: C. glabrifolius, C. monas, C. naucleoides, C. occidentalis var. angustifolius, C. ratoensis, Nauclea tetrandra

oblasti: Střední Asie, SV Indie

Pochází z Dáždžilingu. Roste v podobě malých stromů. Dorůstá výšky až 9m. Palisty jsou široce vejčité, dlouhé 2 - 3mm. Listy jsou vejčité, zašpičatělé, báze uťatá, délka dosahuje 10 - 18cm a šířka 4 - 9cm. Květenství tvoří 6 - 8 hlávek o průměru 1,5 - 2,5cm, stopka je dlouhá 2,5 - 5,5cm, listence jsou dlouhé 2,2mm a vlastní květy jsou bílé nebo nažloutlé a mají 5 - 8mm dlouhou trubku. Kalich je ochlupený.

Další informace:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavo%C5%A1>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=197>

<https://www.rostliny.net/>